

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, kedd, október 5

Tizedik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” 1880. utolsó évnegyedére

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 „ 50 kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.

Kéziratok nem adtnak vissza.

A DELEGATIÓK.

Budapest, oct. 3.

A képviselőház tegnapi gyűlésében beadta szavazatait a delegált tagjaira nézve, s a holnapi napon a választás eredménye is ki fog hirdettetni.

Egy alkotmányos aktus ez is, melyet már 14-ik éve gyakorol a képviselőház.

Tizennégy év csekélység egy nemzet életében, de hosszú nekünk, mivel-hogy századokon keresztül még eddig ez a tizennégy év volt a leghosszabb, midőn a nemzetet saját akarata szerinti kormányozták, s beleegyezése nélkül nem cselekedtek semmit se. A nemzet, ha úgy akarja, vádolhatja magát és azon többséget, a melyet alkotmányos úton megbízott Magyarország újabbkori történelmének rendezésével, de nem tagadhatja, hogy alkotmányos úton ő bízta meg azon férfiakat, és legkisebb jelmereit bízta meg, a kik felett csak rendelkez. Ezekben a nemzet többségének akarata teljesült, s a mibe ezek beleegyeztek, abba a nemzet egyezett bele.

Ezen idő alatt intézményeink nagy bírálatnak voltak kitéve és az ostromban, melyet a kisebbség rendszerint minden alkotmányos országban úz, a delegációknak is kijutott.

Nem a legtökéletesebb intézmény biz az, de éppen olyan, mint a melyet emberi elme kitalálhat arra, hogy két államfél alkotmányos úton, s mégis egy akarat-al intézhesse; hogy — egy birodalomnak két fele két, meglehet egymással ellentétes irányban ne működhessek, és kifelé — a mely irányban mindenek felett erősnek kell lennie — ne semmisítse meg önmagát.

Tény, hogy mindez ideig Magyarország a külügyekre semmi befolyása sem volt. Sokszor követelte a magyar országgyűlés, hogy hallgassanak meg magyar embereket is külügyeink érdekében, s némely helyekre, mint például a porta, egy magyar követet is küldjenek.

A KELET TÁRCZAJA.

ÉRINTKEZÉS

NEM EMBEREKKEL.

Satyrico — humoristicus írka-írka.

Írta:

GABÁNYI.

VII.

Művészek.

(Folytatás.)

Hiába hever ott a sarokban az a koponya, melyet akkor szerzett magának, midőn az a magasztos Compositio fogamzott meg agyában: „A halál szemléje Szilveszter éjszakáján!”

Hiába az a sisak, mely ama születendő festményhez kerítettett „Lovagok a kifosztott szentegyházban.”

Hiába az a moly ette, ki tömött bagoly a szekrényen, mely hivatva volt mintául szolgálni a „karvalyok csatája” című festményhez.

Mindez hiába! Az ember fiának élni kell, hogy élhessen ennie kell, s hogy ehessék kénytelen Sildet pingálni a „fekete kutyához” címzett graizlernek.

De hajl! kedves művész barátom, ha a helyett, hogy kezdedbe vetted a nem nekéd szánt esetet, dolgozni akartál volna, s beállottál volna tanoncznak a fekete kutyás graizlerhez, ma talán már egy nagy fűszer kereskedésnek volnál ura, és elégedetten simogathatnál kővér arczodat.

Tény, hogy magyar országgyűlések a birodalom külügyeinek vezetésében, soha az újabb időkig nem is követelt magának akkora befolyást, mint a melyet a delegációk kal tényleg megnyert.

Ha a magyar országgyűlés bizalmatlanságot szavaz miniszterelnökének a miatt, hogy a külügyekben nem érvényesítette Magyarország akaratát, megbuktathatja magát a külügyministert is, s mindaddig kormányokat buktathat, míg kívánsága szerint folynak az ügyek. Ez az egyik döntő hatalom, melyet a magyar országgyűlés külügyeinkre minden pillanatban gyakorolhat.

Hogy azonban egy külügyminiszter két országgyűlésben ne szerepeljen, a minthogy ez nem is lehet, a külügyek intézésének ellenőrzésével a delegáció bizatik meg.

Ha Magyarországnak nem tetszik, a mit a külügyminiszter végez, s az osztrák delegációból, ha még csak egyetlen egy tag egy értelemben van a magyar delegációval, ezúton is megbuktatható a külügyminiszter és politikája. Az alkotmányos garanciák tehát minden irányban fel vannak tartva, s a ki a delegációk ellen küzd, valóban nem gondolja meg, hogy azok nélkül egyáltalán semmiféle külpolitikája sem lehetne a birodalomnak, s mind a két rész a maga szakálára diplomátiázna, a mi egy cseppel sem jelentene egyebet, mint, hogy megszünt létezni, mint hatalmaság, Európa keletén egy nagy monarchia.

A brassói „Gazetta Transilvaniei” passzívista lap, mely az 1867-iki kiegyezés óta folyton a passzivitás mellett kardoskodott, váratlanul az aktivitás terére szándékozik lépni. Hosszabb cikkekben egyetértésre szólítja föl az erdélyi románokat s kijelenti, hogy bekövetkezett annak ideje, hogy valahára lemondjanak a tévlenség politikájáról s a cselekvés terére lépjenek, a román ajku választókat összejövelekre szólítja föl, végre reményli, hogy a románok országszerte mozogni fognak és minden körülményben választási köröket fognak alkotni.

Az erdélyi vasutat, mint bites forrásból értesül a „Magy. Föld”, a kormány egy vasút gondnokát törvény alapján, államiasitani szándékozik. E vasutnak megvétele iránt az állam tavasszal folytatott ugyan tárgyalásokat, ezek azonban akkor nem vezettek eredményre, dacára annak, hogy az illető társulat és az állam közti nem voltak lényeges differenciák. Illetékes körökben azt hiszik, hogy a pénzügyi-

Ha tanulni lett volna kedved, s nem támaszkodtál volna csak láneg eszedre, ha nem szidalmaztad volna az elavult „Schul fűszereit!” és „Czopf”-ot és előbb apróságokon kezdted volna, ma talán lefesthetnéd „A halál szemléjét” vagy „A karvalyok csatáját”. De így, minden tanulmány és készség nélkül csak bitorold tovább is a „művész” címet, csak pingálj Sildet, melyet a faluról bevetődött paraszt meg fog bámulni, de mely előtt az izléssel bíró ember fájdalommal lesz kénytelen így kiáltani fel: „Oh tizenkilencedik század mű érzéke, hol késel az éji homályban?”

Meg kell adni, hogy gyönyörű e fajta remek műveket liferálnak a festő nem emberek!

Azok a fodrász bolt előtt diszolgó „Don Juanok”! Gyógytár elé mázolt mitológiai fejek! „Vigadó magyarok” stb. valóban az Aesthetica érzék nagy előmozdítására szolgálnak!

A festő nem emberek Misanthropok, s ez még szerencse ránk nézve, mert miután kerülnek minket, nem könnyen jövétnk velük érintkezésbe.

A festő nem emberekből lesznek az ugynevezett: „önmagukkal meghasonlott kedélyek.”

Szálamra méltók, mert gyógyíthatlanok.

Nem létezik ember, a ki elhitesse egy festő nem emberrel, hogy nincs tehetsége.

Mindenkint kárhoztatnak.

Szidják a kormányt, hogy nem gondoskodik róluk.

niszter nem helyeselte a kormány ezen tervét, mi, a közlekedési miniszterium hajlandó volt a vasutat megvenni. Ezen terv akkor azonban elvetetett. Azon esetre, ha az állam most átvonná a vasutat, az eddigi kezelés semmiféle változást nem szenvedne.

MIKES JÁNOS GRÓF.

(1804—1880.)

Az erdélyi kitünőségek régi alakjaiból leltünk ismét egy. Wesselenyi Miklós és Kendeffy Ádám barátja, s a közélet küzdőmeiben büszkeséges Mikes János gróf elhunyt Budapesten.

Mikes született 1804-ben; atyja Mikes János volt, anyja Mikes leány. — Fiatal korában kitűnő sportsman volt, az erdélyi első lovasok közé számítottak.

A törvényhozási tétre 1834-ben lépett, s az erdélyi országgyűlésekben részt vett 1837-ig. Majd 1848-ban városunk nemzetőr-térparancsnoka volt, s a szabadságharcban tevékeny részt vett.

A forradalom kitörtekor megválasztották képviselőnek, s ő a parlament ülésében mindig résztvett, elment Debreczenbe is, sőt ropant összegeket adományozott a honvédség javára, melynek felszerelésében buzgóan vett részt. A forradalom leveretése után őt is elítélték örökös fogságra, honnan azonban egy év lefolyása után szabadlábra helyezte a királyi kegyelem. Ezután már nem vállalt többé képviselőseget, bár azzal ismételve kínálták meg, csak a főrendiek házába szokott volt ellátogatni. Nemrég kapta meg a valóságos belső titkos tanácsosi czímet.

Kitűnő tulajdonságait, báránysságát mi sem magasztalhatja méltóbban, mint az, hogy Deák Ferencnek ő volt, ha nem is egyetlen, de legjobb, legigazabb barátja. Évekkel ezelőtt költözött Mikes gróf Deák lakása mellé az „Angol királyné” szállóba s azóta el sem távozott onnan. Mindig együtt voltak, s különösen erdélyi ügyekben Mikes döntő befolyást gyakorolt Deákra. Esett olykor, hogy a haza bölcse rossz kedvében senkit sem bocsátott maga elé: Mikes kivétel volt a legbensőbb emberek között is, mert ő előtte Deák Ferenc a jait mindig nyitva valának.

Ott szokott ülni az öreg ur, államférfiak társaságában, a szálló első emeletén évek hosszú során át mindig egy és ugyanazon asztal mellett. Hogy aztán Deák az élők sorából ki-dőlt, Mikes azután is ehez az asztalhoz ült naponta, a míg nehéz betegsége ágyba nem kényszerítette.

A kitűnő férfi temetésének előintézködéséről így ír az „Ellenőr”: Mikes János gróf holttestét még pénteken kísárlították a kerepesi-uti köztemetőbe s ideiglenesen a halottasház

Szidják a közönséget, hogy nem pártolja őket.

Szidják a fényképészeket, hogy megfosztják őket kenyerüktől, mert a helyett, hogy valaki esetben, olajban festné le magát, photographushoz megy.

Kikelnék Isten ellen, mért teremte a napot, mely ama svindlereknek — a fényképészeknek — annyira megkönnyíté a mesterséget!

Hogy minket is ne szidjanak, ne beszéljünk felőlük többet, hagyjuk őket ott a korema gözében ábrándozni a művészet reformjáról, vagy a kályha mellé húzódva egy félig elázott Maecenást kapcitálni a felől, hogy ők nagy művészek.

Vegyük elő a tánczoló nem embereket.

Ezek még csak a büszke lények! Mi lenne a világból, ha ők nem volnának?

A nagy mindenség összes teremtményei.

Tánczolnak! még pedig úgy, a mint más huzza.

A gyermek úgy tánczol, a mint apja füttyöl.

Az apja úgy tánczol, mint a mama füttyöl.

A szolgálja úgy járja, mint az uraságnak tetszik. (Néha megfordítva az uraság tánczol, úgy mint a cselédek huzzák.)

A hivatalnok úgy tánczol, a hogy a főnöke sipol. Az államférfiak tánczolnak; a miniszterek tánczolnak, (az igaz, hogy némelyek csak a lábukat logatják még pedig hiába!) a nép tánczol; a fejedelmek egymást tánczoltatják; a római pá-

gyik termébe helyezték el, míg ma délelőtt a a középső teremben emelt ravatal elkészült s a díszes érczkoporsóban nyugvó tetemet erre teheték. A terem falait gyászszövetek borítják s a koporsó feje föl díszes oltáralaku emelvény készült, melyen két égő viaszgyertya között ezüstdíszület s a koporsó körül számos égő gyertya áll. A terem éjszaki falán függ a megboldogult czimere, mely azért is érdemes a felemlítésre, mert ennél alakokban dussab czimert aligha ismerünk. A czimerpajzs ugyanis hét részre oszlik olyképen, hogy felül két 3 soros rész s ezek alatt a czimeralj látszik; az első részben piros mezőben hármas zöld domb; tetején apostoli keresztel áll, a második részben aranymezőben kékfejű fekete sas, a harmadikban kék mezőben arany táltos, a negyedikben kék mezőben kivont kardu huszár, az ötödikben arany mezőben két lábán álló oroszlan, a hatodikban kék mezőben fehér lovon ülő magyar vitéz, s a hetedikben két nemzeti színt zászló között egy felágyuló látható. — A délelőtti folyamában sokan nézték meg a ravatalt, kik közül megemlíthetjük Tisza Kálmán miniszter elnököt, gróf Szapáry Ántalt, gr. Szapáry István, gr. Andrássy Manot, Jekelfalussy miniszteri tanácsost stb. Eddig korszok kiadását bejelentették: a főrendi- és képviselőház, a nemzeti kaszinó, a kolozsvári csinó, úzr. gr. Teleky Jánosné, báró Bánffy Albertné, gr. Károlyi Edéné s a családtagok majd mind egyike. A boldogult még életében meghagyta környezetének, hogy bekövetkezendő halála esetén a fővárosi kerepesi-uti köztemetőbe, s ha csak kivihető lesz, közel oda, hol Deák Ferencz hamvai nyugosznak, temetessék. Ezen óhaj tegnap délután a tanács tudomására hozatván, az még tegnap intézkedett, hogy a boldogult érdemeire való tekintetből, tetemei részére közel a Deák-mauzoleumhoz ingyenes hely jelöltessek ki, minek folytán Mikes gróf hamvai holnap közel a mauzoleum jobb oldalán fognak örök nyugalomra tétetni.

Országgyűlés.

Madarász Józsefnek a külügyi kérdésben tett, általunk is említett interpellációjára a miniszterelnök képviselőháznak okt. 2-án tartott ülésében következőket válaszolta:

En ugy tudom, hogy midőn valamely oly ténykedés van folyamában, mely több hatalomnak egyetértése útján eszközöltetik, és midőn az ezen ténykedés közben felmerülő újabb jelenségek ezen hatalmak közt mindig újabb és újabb tárgyalásokat tesznek szükségessé: ezeknek részleteiről sehol a világon — ott sem, a hol mint Madarász József képviselő ur mondta, a képviselőt a külügyekre nézve teljes jogkörről bír — nem szoktak nyilatkozatokat tenni. Azt hiszem, hogy ezt helyesen és alaposan kívánni tölem sem lehet.

pa tánczol; (kivált most!) Talán még a szentek is tánczolnak!

Ime fényes bizonyítéka annak, hogy az ő művészetük a legelterjedtebb, ergo a legmagasztosabb, s így kevélységük teljesen jogosult.

A hol táncz van, ott zenének is kell lenni. (ha mindjárt csak füttyölés is, vagy egy repedt kintorna.) A hol zene van, ott vígság uralkodik. (kivéve némelykor a halottas zenét.) A tánczoló művészek élete eléggé vig, különösen a generis feminini rendkívül zajosan és vígan lejt át élete egy bizonyos szakát, de mely után aztán nagy csend következik, sőt többnyire gyászos nyomorúság.

A tánczoló nem emberek nagyon vigan kezdik, de nagyon szomoruan végzik. Fényes csarnokokból a kórházba tánczolnak.

Nőnemű tánczoló nem emberekkel az érintkezés még nem nagyon kellemetlen, de annál kellemetlenebbek s kiállhatatlabbak a férfiak.

A nők legfellegbb a pénz tánczoltatják ki az ember zsebéből, de a férfiak ki tánczoltatják türelmünket, mindennek ellent mondó természetükkel arrogantiájukkal és nem ritkán szemtelenségükkel.

A tánczoló nem emberek a természet legerénytelenebb állatai. E tekintetben ellentétül hozhatók fel a faragó nem emberek azaz a szobrászok.

Ezek a legkevesbet követelő művészek, velük lehet legkönnyebben megférni, a kenyeri irigység nyavalyája közöttük dühöng legkevésbé, legkönnyebben velük lehet érintkezni. De az is igaz, hogy köz-

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan, der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste. és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szervitator 3. sz.

Nyitltéri cikkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Különb a dolog, a melyről szó van, egy nemzetközi szerződés végrehajtására vonatkozik. Vonatkozik pedig olyas valamire — értven a területnek megválasztását, melyről szó van — a melyet, mint magára nézve legezelszertibbet Törökország is elismert s melyhez beleegyezését maga Törökország tünépélyesen megadta. A végrehajtásra nézve Törökország a hatalmasságok részéről, mint talán ez is köztudomású dolog, mindig újabb és újabb haladékok nyert, előbb két hétre, összesen pedig már több mint hat hétre, a mi azt hiszem, világosan kintnteti, hogy a nagy hatalmasságok közül egyik is Törökország elleni háború megindításának szándékát nem mutatta.

A mi különben az osztrák-magyar monarchia külügyeinek vezetését illeti, biztosíthatom róla a t. házat, hogy külügyi hivatalunk feladatát az tekintette eddig, azt tekinti ezentul is, hogy az európai egyetértést épen a béko fontartásának érdekében igyekeztek — a meddig csak lehetséges — biztosítani s ebben a magyar kormány részéről természetesen egész erővel támogatattik.

Különb, mielőtt a képviselő ur kérdéseinek utolsó pontjára térnék át, ámbár nem mondhatom meg, mi fog ezen alkömből még történni, s ámbár ép oly kevéssé határozhatom meg a jövőben történendőket, a mint nem tudta azokat előre meghatározni az angol parlamentben Gladstone: annyit mégis mondhatok, hogy csapatoknak kiszállításra a parancsnokoknak adott utasításokban határozottan ki van zárva az eshetőségek sorából. (Helyeslés.)

Ennek nyilvánítása után engedje meg a t. képviselő ur, ha azt mondom, hogy az, a mi interpellációjá végén foglaltatik — hogy a magyar kormány álljon jót arról, hogy ha actióba menne is a magyar-osztrák hadsereg, magyar had erő nem fog alkalmaztatni — oly követelés, melyet fennálló törvényeink és alkotmányunk szerint emelni nem lehet. Lehet követelni a kormánytól és a kormány kötelessége reá ügyelni, hogy a magyar-osztrák monarchia hadserege semmi egyébért, mint „magyar-osztrák monarchia érdekeért ne vitessék harcba, de ha egyszer a magyar-osztrák monarchia érdekei miatt harcba vitetik, azt a különbséget tenni, hogy a monarchia egyik államának fiai verekedjenek és a másikéi nem, lehetetlen. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

Ennek megjegyzése után kérem a t. házat, hogy válaszatmadomással venni méltóztassék. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Madarász felelete után a ház tudomásul veszi a miniszterelnök válaszat.

Azután Grünwald Béla intéz interpellációt az árvaltygkezelésénél előforduló visszaélések tárgyában, melyre a miniszterelnök nyomban válaszol, kijelentvén, hogy saját részéről mindig

tűk van a legtöbb hirtelen haragu nem ember. Ha utól éri őket a mama egy perc alatt porrá zuzzák a művet, melyen hónapokig dolgoztak.

Ilyenek a művész nem emberek, a kiknek pedig leginkább kellene arra törekedni, hogy tölük telhetőleg egész emberek legyenek, azon egyszeri okból, mert mindig közönség előtt vannak, s mindig kitéve a megítélésnek.

A velük való érintkezést illetőleg tehát „csak messziről!” mint már mondtam, ne lépjünk igen közel a festett képhez különben elreptül az Illusio, s fájdalomosan fogjuk tapasztalni, hogy a százados tügyfa „csak „összeférezelt vászon rongy”: „a bevehetlen vár bástyája” csak „kártya papír” s a vakitón ragyogó nap” csak „pislogó olajos mécs!”

VIII.

Tudósok. Orvosok. A jog és igazság nem emberei.

Vannak olyan tudósok, kik valamit tudnak s olyan tudósok, kik semmit sem tudnak.

Az utóbbiak veszélyesebbek amazoknál, mert mint Karr Alphons mondja: „Nem a gonosz ország okoz legtöbb bajt, hanem a tudatlanság.” Es ez így is van, különösen a nem embereknél.

Hány embert tesz futó belondá egy nem ember tudós, doctor, philosoph!

Hány lelket küld a más világra egy nem ember orvos!

Hány szegény teremtményt súlyeszt a legnagyobb nyomor és inség örvényébe egy nem ember prókator.

azon lesz, hogy a tudomására jutó visszaélések megszüntjenek. Grünvald replikált a válasza s nem veszi azt tudásul. A ház azonban a miniszterelnök felszólalására tudomásul veszi.

Végül Madarász interpellál az iránt: Hajlandó-e a közlekedési miniszter értesíteni a házat a felől, vajjon az állam gépgyár összes tárgyai, mely évből rovincsoltattak meg utoljára s ez okmányt hajlandó-e a ház irodájában letenni, valamint az 1879-ki kimutatást az állami gépgyár üzleti állásáról — bemutatni.

Az ülés fél 12 órakor zárattott be.

BELFÖLD.

Szárhegy-Ditró 1880. sept. 22.

Válasz Dr. Cseh Károly „Borszék-ről” című ellenirátára.

(Folytatás.)

Nem akarom a dr. ur ellenirátát pontonként tárgyalni s az ellen a jegyzőkönyvi adatok tömkelegébe nyulni, mert míg az egyfelől igen hosszadalmas lenne, másfelől a dr. urra nézve is kellemetlen leleplezéseket eleveníthetne fel.

Megmaradok tehát az általánosság és tárgyalosság színvonalán.

A dr. úr idézi azon számadatokat, melyek 1832-től kezdve ideig Borszéküzleti jövedelmének fokozatos emelkedését tüntetik elő, a végett, hogy ebből furcsa finansziális logikájával következtethesse, hogy ezen növekedés a fürdő jövedelméből, illetőleg a fürdővendégektől származik.

De hát kitagadta Borszék üzleti jövedelmének emelkedését.

Ezen számadatok azonban nem felelnek meg a történeti tényállásnak, s azoknak csoportosítása önkényesről, hiányos, és mesterséges; miért is a de Lució téves.

Mert az 1874-ik évben, midőn az utóbbi 52 ezer forintos haszonbérre ciklus letelt, a borszéki üzlet e legnagyobb örömgőszítése csaknem hárommegyed évi töprensé s háromszor meghiúsult árverési és kiadási kísérlet mellett is 30 ezer forintot fejtül kiadható nem volt. S miután a feltételi pontok szerint előbb 12, majd 6 évre lett a kiadás megállapítva, ezen időszak alatt az említett 30 ezeres legmagosabb bérösszeg lett volna, — dr. ur elve szerint — a borszéki fürdőintézet emelkedésének vagy hanyatlásának mérlegelője.

Hasonlítsunk össze ezen kérdés megvilágítására még egy számadatot a dr. úr idézett számaiból.

1854—56-g Borszék haszonbére 8000 ft volt és már 1857-ben az összeg 30.000 ftra emelkedett, tehát csaknem az előbbi összeg négyszeresére, holott a fürdővendégek száma ugyanazon kimutás szerint stagnált mert 1866-ig a 300 között váltakozott. Valjon elhiszi-e a dr. úr, még önmagának is, hogy ily rohamosan csaknem egy év alatt a bérösszeg ily nagymértvű emelkedését a fürdővendégek csoportosulása idézte volna elő? Azt hiszem e részbeni fallaczióját nem kell bővebben elemezni és ebbeli finansziális érveit sem lehet tölle irigyeini.

Ha a tudósokról akarunk beszélni úgy valamennyiről említést kell tennünk. Az orvosok, tanárok, ügyvédek, mind tudnak valamit, ha egyebet nem is, de legalább ártani.

(Folyt. köv.)

A tanagrai fazekas.

— H. Grünvill-né elbeszélése. —

(Vége.)

— Sármid! kiáltott egy másik, jer ide s mond meg: miért csináltál Khrysisnek zacskót kezébe s ily arczátlan kifejezést?

A fazekas megjelent, látszólag, hogy csitítson, voltaképpen, hogy felolduljon a művészi bosszu isteni gyönyörűtől.

— Ő igen szegénynek tartott engem arra, hogy szeressen, midőn arra ajánkoztam, hogy őt oly széppé teendem, mint e szűzet.

Erre gyors fordulattal, közmelegletére Éloi ártatlan képét mutatta fel leplezetlen, oly szűzi magatartással, oly gyönyéden redőzött ruhában, hogy azt a legpajánabb még gondolatban se merte volna föllebbenteni.

— Khrysis szép ugyan, de semmi szellem rajta — jegyzi meg egyik néző; a leplezetet tartsd meg magadnak, hanem add nekem Khrysis szobrát.

— Ne neki, — nekem! nekem! — kiáltott egyszerre tíz torok, mialatt tíz anyyi kar nyúlt a szobor felé.

— Mindnyájan kaptok belőle barátim, mond Sármid a rég várt diadallal. Khrysis mindenkié; méltó, hogy Khrysis képe mindenkinél meglegyen, a ezébből, hogy pénze legyen, mert ő csak azt szereti.

Ekkor jelt adott és tanítványa, ki benn a kerekét pörgette, egy teli kosár agyagból égetett Khrysiszt hozott ki.

Nem tulzok, ha azt mondom, hogy a tulajdonos községek józan és helyes érveke Borszék érdekessége és érdeklődése tekintetében, a dr. úr legmerészebb eszményi concepczióit is tulszárnyalja, s annak érdeme, hogy Borszék korábbi tengődő állapotából egy üzleti jövedelmesség, mint fürdőszeti tekintetekben a haladás ösvényére lépett, kizárólag a tulajdonos községek hazafias áldozatkészségét illeti.

Császár József.

(Vége köv.)

BIRTOKVISZONYAINK RENDEZÉSE

Utasítás.

Az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Krassna, Közép-Szolnok, Zarándmegyék és a volt Kóvár-vidék területén a birtokrendezési, arányosítási és tagosítási ügyekben követendő eljárás-tárgyában. (2364 I. M. E. szám.)

V. FEJEZET.

Az érdemleges tárgyalás.

A szemléhez az eljárásban érdekelt községek vagy érdekeszoprtok az 57. §. értelmében egy-egy szakértőt választanak, az eljáró bíró pedig a szakértői bizottság elnökétl egy hitelesítő mérnököt, esetleg egy erdészeti szakismeretekkel bíró szakértőt is meghív.

E szakértői bizottsággal az eljáró bíró közli a szükséges adatokat s a helyszínen tartott szemle után jegyzőkönyvbe veszi azok véleményét.

A szemle bevégezése után a felek még egyszer nyilatkozhatnak.

A tárgyalás céljának megjelölése mellett szabályszerint megidézett felek kimaradása, a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Az eljáró bíró, ha az ügy felderítésére szükségesnek találja, a felek nyilatkozatainak jegyzőkönyvbe vétele s az esetleg írásban beadott nyilatkozatoknak a jegyzőkönyvhez csatolása után a felekhez kérdéseket intézhet, feleleteiket jegyzőkönyvbe veszi, s az ilyen módon befejezett tárgyalást a törvényszékhez beterjeszti.

79. §. (törv. 27. §.)

A törvényszék, ha további nyomozások teljesítését, vagy más bizonyítékok beszerzését szükségesnek találja, a kiküldött bírót ezek teljesítésére utasítja.

A törvényszék a tárgyalás alatt felmerült minden vitás kérdés fölött, lehetőleg egy ítéletben határoz; azon pontokra nézve, melyekben a felek feltétlenül kiegyeztek, az egyezés szolgálat zsinórmértékül.

A törvényszék ítélte ellen a felek az illető királyi táblához, és innen a magyar királyi Curiahoz, mint legfőbb ítélőszékhez, birtokon belől felelbezhetnek.

VI. FEJEZET.

A végrehajtás.

80. §. (törv. 28. §. első része.)

A jogerejű ítélet vagy egyezés végrehajtása végett, a királyi törvényszék egyik bíró tagját küldi ki, s az a végrehajtás összes ügyeiben hivatalból és önállóan jár el.

E ezébből az eljáró bíró utasítja a mérnököt, hogy az ítéletnek vagy egyezésnek megfelelően, a rendezés vagy tagosítás új

— Hát engemet, rikkant fel a vevők mögött egy durva hang, engemet nem csinál sz ki agyagból, hogy aztán idegen vidékeken is tudják meg: hogyan néz ki a Tanagrai legszebb kofa?

Mindenki hátrafordult s ropogós lahotában tört ki, egy vedlett öltözött rabszolganő látásán, ki a városban szanaszét árulni szokott, egyre kiáltozva: körtvét! flgét! s kinek tenyeres talpas voltánál csak messziről rettegett nyelve volt csanyóbb.

— Mindenesetre, én előállítalak téged is úgy, a milyen vagy, körtvével egyik kezében, flgével a másikban, s öblös szájjal, hogy a ki rád néz, hallani vélje a hangodat.

— En hát be leszek mutatva a jövőendő időknek — szólt a rabszolganő bizalmas tekintettel s kosarat fejéről levén, közkezejára karjaival kétféle fázék állásába tette magát.

Egy ideig állt meg a megjegyzés-magyaraztatás, azután a tömeg elszívárgott lassanként, városszerző hirdetőn a szellemes boszút, melyet a fazekas az aranyra szomjas szép leányon vett.

Mikor az utcaza lecsendesült, mikor a tolongás, szöbeszéd elhallgatott, Khrysis könnyű pongyolában dühösen siklott át Sármid lakába.

— Kegyetlen voltál fiatal ember.

Sármid közbe vágott.

— Te semmilyen sem voltál, midőn esdek-lő szavamra nem volt egyebed, az örökös refrainnél: arany! arany! arany! — Távoz Khrysis, én gondolkoztam azután: te sem jobb, sem rosszabb nem vagy tanaidnál és nincs semmi bennetek, mi nememes érzelem kívánhat.

— Nem szeretsz engem többé? kérdé el-szomorodva. Engem, a ki felajánlom neked...

Azt, mit megtagadtál, midőn esdekeltem érte? Te most félsz tőlem s azért jössz, hogy kiengesztelj... Nem, Khrysis, én nem vagyok eladó; aztán rólad szólva, nincs miért bántódnod; adj halát inkább szerencsés alakodnak, hogy én azt világá terjesztöttem.

lérképét, az a bittokállomány földkönyvét és birtokait, va mint tagosításnál a régi és új birtok összebasztási okirátát zárhatáridő alatt készítsd el.

(Folyt. köv.)

A Zene-Conservatorium ügyében. *)

A Zene-Conservatorium ügye Kolozsvárt közérdeklődés tárgya, s miután többen aláírással a „Kelet”-ben felszólalás történt, melynél fogva kötelességünknek tartjuk ezen alkalomból pár szóval megösmertetni a valódi ügyállást.

Nem áll a Zene-Conservatorium ügye oly rossz lábón, mint a hogy a felszólalók aggodalmukban hitték, — mert habár a létesített új szervezet életbeletétele némi nehézséggel járt is, — s e miatt a tanítás és működés kezdete október 1-je előtt lehetetlen volt, de már most az új szabályzat alapjáni szervezettel október elsőjén megkezdette működését a Zene-Conservatorium, s a tanulók részéről beiratkozások meg is kezdődtek.

Ujtások, némi küzdelem s nehézség nélkül nem vihetők keresztül; s természetes, hogy a régi rendszerbe beleélt s ahoz ragaszkodók nehezen és küzdelem árán adják csak meg magukat az új szellem és rendszer hatalmának, de ez természetes fejlődési actus, s sem visszatetsző, sem káros nem lehet.

A Zene Conservatorium szervezetébeni újítás alapelve és célja volt: a magyar nyelv és szellem életre ébresztése, ápolása s biztosítása. Sajnos körülmények voltak azok, melyek ily kérdés keresztülvitelét küzdelem tárgyává tették, s melyek szükségessé tették ezen küzdelmet.

Nem akartuk mi a classikus zene művelését kizárni, vagy csak lanyhábbá is tenni, de biztosított tért akartunk kivívni a magyar zene számára is.

Ez volt az új szervezet létesítésénél a mi célunk, s ezen eredményt vívtuk ki; de ez azt hisszük, csak elismerést s méltánylást érdeme s nem kárhözhatást.

Az új szervezeti alapszabály a közgyűlésen megszavaztatott nagy többséggel; az felsőbb hatóságilag is jóvá hagyatott, s ez alapon újja szerveztetett a Zene-Conservatorium.

Az újja szervezésnél megválasztva lettek: elnök, alelnök, igazgató, titkár, pénztárnok, gondnok és 15 választmányi tag.

Az elnöki és alelnöki állomásra megválasztott urak nem voltak a városban a választás alkalmával, s előlegesen nem lehetett az elfogadás iránt őket fölkerüni.

A megválasztottak közül elnök, alelnök, igazgató, pénztárnok s egy választmányi tag nem fogadták el a megválasztást.

Ezen körülmény támasztott némi nehézségeket a Conservatorium működése megkezdhetéseben; de a társulat ügyei iránt önzetlentl érdeklődőknek sikertült ezen nehézségeket is elhárítani.

Ma már minden renden van.

Zene-igazgató Farkas Ödön, ki a budapesti zeneakadémiát kitűnően végezte, el is foglalta már állomását.

A mi hibákon kívül s a lemondások által

*) Tárgyhalmoz miatt késétt.

— De kivevett mindenki...

— Egy-parányi szegény nem a világ; gondolj az aranyokra, miket az behajt.

Ezzel hátat fordított s lakására tért, nagyon megsegényentülve, hanem minden furdalás nélkül.

Másnap este a fazekas a nagy kort felé haladt, hol Khrysisnek a virág-füzért rendelte volt, hol Éloi virágot szedett, mely őt megszerettette. Az öreg asszony, ki az ablak-ráma közt violát gyomlált, már távolról megismerte.

— Sármid, szólít meg, én szeretlek téged, még kis korodban szerettek. De leányomat még inkább szeretem náladnál, és te egy idő óta gyakrabban jövedsz... Leányomnak megvan a jó hírneve...

— Gyakrabban jövök anyám, mond Sármid, mert Szeretném elvenni feleségül, de félek, nem tetszom neki...

Nem tetszel-e? tudakolá az öreg hamiskásan. Jössz ide kicsi lányom, halld, azt mondja ez az ifju, hogy nem tetszik neked?

A szűzi szerénység lezárta Éloi ajkait, s az előzékeny szűrkittel eltakarta pirosságát; mindazonáltal monda lágy hangon:

— Miért ne tetszenék! ő nem rossz ember!

— Éloi, szolt Sármid bensőséggel, volna-e kedved hozzám jöni? Én szobrokat fogok készíteni rólad, hogy a jó házi nők tűzhelyők közelében őrizték azt, mint a jó erkölcsök védőangyalát.

A kis virágáros lány kezét nyújtott a fazekasnak, s ők az esthomály csendes óráiban a jegyesek esküjét susogták. — — —

Századok tüntenek el, és Khrysis most is él, úgy a mint Sármid prédikált neki; rossz híre át-lépte a századokat.

Fraenziából: Balássy Dénes.

megfűrtl állomásokra a választás október 10-ére tűztetik ki.

Ez rövid s élethű vázlata a Zene-Conservatorium ügyének, s a mai állapotnak; s midőn hisszük, hogy az érdeklődő közönséget felvilágosítottuk és a Conservatorium rendszerre szervezettel s életképességgel kezd működését, reméljük, hogy a magyar szellem fejlesztése irányával kezdett ezen tevékenységet s a jövő működést teljes lelkesedéssel, s még az eddiginél is nagyobb pártolással fogja felkarolni.

Ujtók.

Radegundról.

(Vége.)

Dr. Novy oly szigorúan felügyel rendeletoinek megtartására, hogy ha például valaki a neki rendelt aludtje-vacsora helyett húst eszik, vagy bor- és sörivással rendetlenkedik, először megint, másodsorára pedig már kitasítja a fürdőből; a mint arra ez évben is nem egy eset volt. A szolgák is oly szigorú fogyelem alatt állanak, hogy ha például 2 percznyi 18 R. fokos vízfürdő van rendelve, a mi hidegnek épen nem mondható, s a folyam-fürdő rendes hőmérséke szokott lenni, 50 frtot is hiába fizetsz a szolgának, az előszabott 2 percznél tovább a vízben tölni nem enged; mert ha enged, állását vesztí el, a mely 50 frtnál havonta is többet jövedelméz. Minden fürdővendég tartozik 3 frtot fizetni hetenként a fürdőszolgának, egy hóra tehát 12 frtot. Egy szolgának rendszeren tíz fürdővendéget kell kiszolgálnia s azért per 12 frt, 120 frtot kap havonként; igaz, hogy csak neány hóig, a földény tartama alatt, jut mindenik szolgának legalább tíz vendég, de azért mégis oly jövedelméz e szolgai állomás, hogy akár hány fürdőszolga: Mikl, Stokner, Skabitz, Hirtl stb. stb. már emeletes villákat épített keresményéből, a mely sok magyar mág-nas ugynevezett „kastélyán” tul tesz; hanem azért eszükbe sem jut beállani urnak, hanem — a mi nagy disszertlunkre s hasznunkra válik — saját házukban fürdő szolgák és a fürdő szolgákat megillető heti bért, ők maguk szolgálgván reá, maguk is sörpik be, s ezenkívül még két annyit házbérben is kapnak s így nem csoda, ha meggazdagodnak.

Mi magyarok s köztük igen sokan erdélyi résziek, azért vagyunk kénytelenek ily messzire jönni és külföldre hordani a mi kevés pénzünk van, mert hát nem vagyunk elég gazdagok arra, hogy félannyi kényelmet, sokkal több boszuságot kétszeres olyan áron szerezzük meg odahaza.

Mig Korondon, Homorodon, és más kisebb fürdőkön a legnyomoruságosabb szobáért, a melybe még az eső is beleesik legalább egy — két forintot kell fizetni; s nagyobb fürdőkön pl. Borszéken, Tusnádon, Előpatákon csak egész idényre lehet szobát bérelni; addig itt Radegundon 50 krajczárért kényelmes, tiszta és jó szobát lehet kapni ágymentül, a melyet két hetenkint változtatnak; mig az ergélyrészi fürdőkre magával kell, hordozza az ember az ágymentjét is, sőt ha — eltádná tanulni a esigaktól — még házat és konyháját sem ártana magával vinni. Itt hetenkint 20 forintért teljes ellátást és szolgálatot, fürdőt stb. kap az ember nálunk Erdélyben, akárhány fürdőn pénzért sem kap még, kosztot sem. Mig minálunk minden évben változik a fürdőorvos s arra vannak kiváló figyelemmel, hogy lotóleg jutányos (olcsó) orvost kapjanak; addig például a radegundi fürdőknek is az szerzet nevét és keresettségét, hogy a vízgyógyomód leghíresebb orvosa Dr. Novy Gusztáv itt állandólag megtelepedvén, saját érdekeinek előmozdítása mellett mintegy az emberiség jólétének szentelte magát s 17 évi eddigi iteni működése által már oly gyakorlottságot szerzett a különböző egyének ezerféle betegségeinek vizsgálása által a hideg víz gyógyhatása iránt, hogy a legfeltétlenebb bizalommal viseltetik iránta minden beteg; minden szavát szentírásnak tekint mindenki úgy, hogy valóban joggal elmondhatat a mit egy fürdővendég az iteni emlékkönyvbe beirt: „Quod licet Novy, non licet Iovi”. A mi szabad Novynak; az nem szabad Jupiternek.

Hanem a jó példát utánozni; rendszeres hidegvízgyógyfürdőt, állandó és magházható orvossal, szigorú és kellőleg figyelmeztet szolgákkal és olcsósággal berendezoi Erdélyben, hol — szinte lehetetlen — jelenleg egyetlen egy sincs; nemcsak észszerű dolog, hanem hazafiai kötelesség, Reméljük, hogy jövő évben Jegenyén már lesz. Adjá Isten!

Sándor Kálmán.

FÖLDRENGÉS ERDÉLYBEN.

Az a nyaföld megmozdult! Tegnap reggel Kolozsvárt, ha két ember összehálikozott, bizonyosan azzal kezdte a szót mind a kettő, hogy: „tud-e a földrengésről?” Háromnegyed hétkor ugyanis olyan tüneményt éreztünk, a milyenhez egy emberöltőnek alig egysezerba van szerencséje. A hegységek lakói az egész vasárnapra virradó éjjel, időközönként csendes morgást hallottak, reggel a mondott időben pedig Kolozsvár városában egy 4—5 másodpercig tartó földrengést érezték az emberek. Ajtók, ablakok zörögtek meg az első két lökések;

a harmadik pedig, — mely legerősebb volt az agyakat s egyéb butordarabokat tánczoltatta meg.

A muzeum-utczában egy épület repedt meg, a kolozs-monostori gazdasági egyetem gondnok-sági épülete hosszában végig szakadt, a magyar-utczában egy roskatag kéményről dőlt le egy darab. Lakásokon képek hullottak le a falakról, gyengén záródó ajtók nyíltak fel, s olyszerű láma volt itt-ott észlelhető, mintha a padláson sebesen szaladó emberek kopognának végig. Egy helyből vett tudósítás szerint: „az esemény 6 óra 45 perczkor történt s csak 1—2 másodpercig tartott volna. A mennyire tisztán subjectív észlelésből az illető állítja, csak egy erős lökés volt érezhető, mely a tárgyak ingási iránya után itéve délszaki irányú volt. Az egyetemi villanyos órának batteriaja erősen megrezzent.” Az ógyulai határban vadászók a leányvár körül nagy mozgást hallottak, s lábaik alatt ingást érezték, utazók pedig azt beszélték nekünk, hogy Tövishez közel egy vasuti őrláz összeomlott. A földingás nagy terjedelmű volt. A ma reggeli postával kilencz helyről kaptunk értesítést e tárgyban.

Felvinczi levelezőnk következőket írja:

Ma reggel pontban félhétkor szinte két perczig tartó oly nagymértvű földingás ráta meg helységünket, hogy a kőépületek megrepedeztek, Ref. templomunk stacaurája nagy részben leomlott, úgy, hogy ha később isteni tisztelt alkal-mával történik, emberáldozat is lett volna. A remítés nagy.

Más levelezőnk ugyancsak Felvinczről arról tudósít, hogy a fél hétkor kezdődő hatalmas dübörgés után 30 másodpercig tartó erős föld-rázkódást érezték. Nagyobb baj — írja — nem történt, azonban a nagyobb kőépületek kéményei meghiúsadtak s több kémény összeomlott.

Szamosújvárról következők tudósítást vesztük:

Szamosújvár, 1880. okt. 3.

Ma reggel 6 óra 15 percz körül városunkban lökés és földrengés észleltünk. A lökések száma 5—10, ezek Ny. Ny. É. — K. K. D. irányban haladtak. Tartamuk körülbelül 8—10 másodpercig tartott. A lökések gyöngék, mindazonáltal helyenként az ablakok bizonyos fokú rezgését észlelték.

Balásfalváról írják okt. 3-ki kelettel:

Mai nap reggeli 6 és fél óra tájt városunk lakossága hajnali szép álmaiból egy nem csekély mérvű földrengés által ébresztetett fel. Az irány — tekintve a kora reggeli órákra — kivehető nem volt. Egy pár épület megrepedésén kívül nagyobb károkat nem szenvedtünk. A természetnek e felzúdulása, mely egy leirhatatlan föld-alatti moraj által kísérve lett, körülbelül egy perczig tartott.

Dicső-Szent-Mártonból tudósítanak, hogy: Ma okt. 3-án reggeli 7 órakor erős föld-rengés ijesztette meg a lakosságot, az északról délirányba terjedő földmozgás két másodpercig tartott, az épületek összehasadoztak, kémények, falak, több helyt összeomlottak.

Segesvári levelezőnk írja:

Októbert 2 ról 3-ára virradólag éjjel 12 és 1 óra között délnyugot-nyugoti irányból két másodpercig tartó hullámzó földingás volt Seges-várt érezhető, mely reggel 6 óra 50 perczkor mintegy 3 másodpercig ismétlődött. E földingás a igha nincs összefüggésben a bánsági és Hunyadmegyében észlelt hasonló természeti tüneményekkel.

Besztercezn is észlelték, mire nézve a következőket írják:

Besztercezn, 1880. okt. 2-án.

Ma reggel 6 óra 45 perczkor erős földrengés volt, 20—30 secundumig tartott, még pedig oly erővel, hogy a fali órák megállottak s egyéb apróságok a földre estek. Komolyabb következménye nem volt.

Marosvásárhelyi levelezőnk Argus azt írja, hogy reggel 7 órakor három másodpercig tartó földrengés volt észlelhető, mely a collegium ké-ményét s egy pár szintén omladékos kéményt ledöntött, s gyengébb falakat megrezesztett.

Végül Besztercezeről a következő sorokat vesszük egy másik levelezőnkől:

Ma okt. 3-án reggel háromnegyed 7-kor s 5—6 másodpercig tartott heves földrengésről kíváncsi becses lapját tudósítani. Iszonyu zajjal s robajjal köszöntött be, az emberek kétségbe-esetten ugráltak ki ágyaikból s futottak a szabadba. Képek, tükörök s más a falra függesztett tárgyak erősen lóbadoztak s részben földre hullottak. Azt hallom, hogy az innen nyugatra eső községekben még hevesebb volt a rázkódás, ké-mények dőltek be s házak repedeztek meg. Lesz most babona szűtte jövedülés és mende-monda.

A földrengés, mint a tudósításokból kitetszik egész Erdélyre kiterjedt s legerősebbnek látszik a Tövis, Balásfalva és Segesvári vonalon.

A sokféle versióból, melyet e nevezetes tünemény megmagyarázására hallunk, ide írjuk a legtöbb valószínűséggel bíróit.

Vulkánikus természetű rengésről itt nincs dolgunk, mely tudvalóvleg abban áll, hogy a föld gyomrában, melegség folytán eléálló vízgőzök utat törnek minden rétegen s mozgást, forróngást s reangést idéznek elő. Inkább földcsuszamlásból lehetne a tegnapi jelenséget kimagyarázni, két réteg között (vagy a vizek járása

vagy valamely más körülmény folytán) keletkezett házagnak egymásra omlásából. Mi, kik csak a zökkenést éreztük, vajon mennyit estünk ezzel a vén földdel, melynek hátán nyüzsgünk — egy ismeretlen mélység fele?...

Fölszólítás a föld-rengésre

vonatkozó adatok beküldésére.

A tegnap éjjel és reggel — az eddigi tudósítások szerint — csaknem egész Erdélyben észlelt földrengés oly jelentékeny egy természeti tűnemény, mely az összes arra vonatkozó észleleti adatoknak beható tudományos vizsgálatát megérdemli és megkívánja, hogy ennek alapján annak mibenlétét és a mi földolog, valószínű okát is földeríteni lehessen. Alólirott ilyen tudományos vizsgálatra illetékesnek hívén magát, bátorodik ennél fogva fölszólítani minden művelt egyént, a ki ezen nevezetes természeti tűneményt maga észlelte vagy arról megbízható értesüléseket vehet, de különösen a távirdák és a vasuti állomásokról. A hivatalnokait, kiknek alkalmuk van az időt illetőleg pontos észleleteket tenni, hogy szíveskedjenek a tudomány érdekében az alább pontonként föltenőd kérdésekre válaszolva, a földrengéssel kapcsolatban észrevett minden adatot összerakni és tiszteltet alólirott tudományos vizsgálat végett minél előbb beküldeni. Az adatok a tudósító nevének és állásának aláírásával kéretnek be, hogy azokat annak idején teljesen közölni lehessen.

A kérdések, melyekre szíves választ kér alólirott a következők:

1. Mely helységben, s annak melyik részében a házában érezték a földrengést?
2. Mely napon és mily időtájban volt éreztető a földrengés? (N. B. Az idő, ha csak lehet, másodpercznyi pontossággal kívánatos, a helyi idő pedig a legközelebbi vasuti vagy távirda-állomáson a pesti időre átszámítandó, a vasuti és távirdai hivatalnok, különösen könnyen így közölhetik az időt.)
3. Hullámzó rengés vagy lökések — vagy mind a kettő: voltak-e éreztetők?
4. A hullámzások vagy lökések mily irányban hatadtak, vagyis mily irányból voltak éreztetők? Az irányok az égtájak szerint pontosan csak iránytű segítségével mérhetők ugyan, de lehetőleg közelítő adatokat is föl lehet használniuk.)
5. A lökések száma mennyi volt, mennyi ideig tartott egyik vagy a másik?
6. Az egész földrengés meddig tartott?
7. A földrengést kísérte-e valami hangtűnemény, u. m. zörgés, dörgés, suhogás, zugás, dobogás, vagy bármibez hasonlítható hangok?
8. A rezgés következtében inogtak-e vagy estek-e különböző tárgyak, névszerint milyenek és honnan, mely irányba estek vagy inogtak? Repedések támadtak-e az épületek faláiban, mily irányban mennék ezen falak és mely irányban a támadt repedések azokban? Ingás órák megállottak-e s mely időben? (Átszámítandó — ha lehet — bpesti időre) Ezen órák mily irányban bíró falakon csüngtek? Az falakról kéményekről, tornyokról lehullott vakolat mily irányban repült le a magasból és mily messze a falatól, kéménytől vagy toronytól? A földben támadtak-e repedések valahol s mily irányban hatadtak azok? Nyitva maradtak-e vagy azonnal bezáródtak? A folyók és álló vizek észleltetett-e valami hatása a földrengésnek, a források és kutak víze nem apadtott vagy áradt-e vagy egészen kiszáradt-e, vagy hőmérséke nem változott-e nem zavarodott-e meg?
9. Az állatokra minő hatása volt a földrengésnek: nem voltak-e észlelhetők bizonyos nyugtalanság azokon annak előtte és alatta?
10. Milyen volt az idő a földrengést megelőzőleg, az alatt és után: esős, borult, tiszta, szeles-e? Mekkora volt a hőmérsék és légnyomás a földrengés tájában?

Ezek volnának azok a kérdések, a melyekre szíves választ kérek, s reményem, hogy a hazai tudomány érdekében minden mivel egyén meg fogja tenni a tőle kitelhetőt, hogy y mind az ezen nagyobb szerelmek látszó földrenésnek minél teljesebb képet összeállíthassuk.

Hazafiai tisztelettel

Kolozsvár, 1880. októbr. 4-én.

Dr. Koch Antal.

az egyetemen az ásvány- és földtan ny. r. tanára.

APRÓ PUSKATÜZ.

Egyik közelebbi vezércikkünk érdeműl tuda be Tisza Kálmának, hogy nem költ a kormány-parti sajtorra nagy összegeket, holott pénzrel tartalmas és olcsó lapokat adhatna s elhódíthatná az ellenzéki lapok olvasó közön-ségét.

Ez „Ellenzék” egyet facsarint a dolgon s argumentumok dolgában inséget szenvedvén, ránk fogja, hogy a kormányparti lapok inséges

Kéretnek az összes erdélyi lapok ezen felhívás
vételére és közlésére.
Dr. K. A.

voltán panaszkodunk — s nem győzi e koldus nótáját elégszer variálni.

Ez csak olyan dolog, mintha mi folyton azt hajtánók, hogy miért ütközik meg Bartha Miklós azon, hogy nálunk „az emberek szakmájuk után látnak.”

Hát, bizony, ez elég nagy szerencsétlenség, mert lehet, hogy sokkal jobban folyának dolgaink, ha a szabó, nem a maga szakmája után látna, mérné a csizmat s a csizmadia szabná a bugyogót; ha a színész szolgáltatná az igazságot s a bíró szavalná Romeót; ha a mérnök zöngéné a szerelmi dalt és a költő építené a házat. Mindez, talán, jobb volna így, az „Ellenzék” bölcsesége szerint. De már segítni rajta nem birunk s így jobb, nyugodjunk bele. Vigasztalja magát Bartha Miklós avar, hogy mégsem mindent pusztított meg ez a szakma után látás rettető járványa. Ime, ő maga is sok mindenféle szakmát végig próbált már: képviselő; megyei nagyság, puccsista, föld-kostoló, szerkesztő, s miután, mint látszik, maig sem találta föl igazi szakmáját, még meg is mentheti ezt a szegény házat, a melynek az az átká, hogy „az emberek szakmájuk után látnak.” Ő maga legalább tisztá ettől a bűntől.

De hát ne személyeskedjünk — kövessük az Ellenzék jó példáját, ki annyira hív választott mottójához, hogy még Kossuth elő is kitér, mert „ő nem üz személyes politikát.” De hát miféle politikát üz? A mi programunk szépen paraphrasusokba szedve megolvasható az 1867. XII. törvényezikben s azért ezertől, hogy ha már Kossuthot is ellőkk maguktól, tudni: hol keressük már az ő híres programjukat?

Különb, azért nincsen miért haragudnia a mi igazmondásunkért. Gondolja meg, hogy a ki az igazságtól fél, gyantusá teszi magát.

Legalább Chamisso azt mondja, hogy mióta Pythagoras tantételének fölfedezése öröme száz ezimerez tulkot áldozott, az igazságok hirdetés nagy rémületet kelt — bizonyos körökben

Uj világ grész!

A föld: hol becsültetudó légben uszó lovak teremnek, hol „zokogó hullámok csókolgatják a vérző szívek”-ből álló partot, hol a felsőség engedelmevel az imperiumban város keletkezik, mely is hivatik „Ko-lozs-vár”-nak, hol az emberek oly étellel élnek, melyet „meleg lelkesedésből” főz a szakács, s fűszerül — bors és sáfrány helyett — forró rokonszenyvel hint be, ez a föld a mi szegény emberi értelmünk előtt ismeretlen vala. Oh hála, oh öröm — ez a föld is felfedeztetett.

Hívják „Ellenzék”-nek.

Lakosai közé tartozik a „kobold,” egy új jelenség a szellemvilágban, melyet önből formált valami elkeseredett kontár rozsdá kedvében. Ónból: minthogy nehézkes és otromba.]

Halljuk, mit zeng ez a csepp ón-buba:

Nem tetszik e kis jószágának a „Kelet” egy porcikájá sem. Hát az bizony baj volna, ha tetszenék neki.

Hallott valaha csepp! arról a betegségéről, a melyet — sárgaságnak neveznek, s melyben a szenvedő sárgának látja a kéklő égboltot is, s a kibugyogó vért is?

Nos, mit mondana csepp, ha egy ily sajátlatra méltó tollatlan kétlábú — megdicsérné egy fő veres káposzta színét, melyet koboldka a gomblyukában hord? Nemde földhöz verné a veres káposztát? Lássá csepp! ezért nem örvendene a „Kelet”, ha tetszeni találna magácskának.

Minthogy hát az „Ellenzék” „sárgaságba” szenved. Bizonyíték rá magácskán kívül a mutatványszám 2-ik tárczájának ötödik sora is, melynek a színe róla, a „szagjáért” nem akarunk tovább beszélni.

Egy jó tanácsa van koboldkának, hogy t. i. „ne menjünk Hollandiába lovakért, mert itthon is vannak.” Láttuk, igen is. És pedig légben uszó, önből öntött lovak, melyek vizet hordanak nagy mennyiségben.

Koboldkának a Bem apó szobor leleplezése „ceremonia.” Ebből hamis, hát hazaszeretett, lelkesedést nem tanítanak abban az országban, a hová magácska való? Ott a hálaadást, egy nagy, szabadságért vívó ember emléke iránt, ceremóniának nevezik? Furcsa-világ az kobold! Olvasa el csepp „Abutédát”, addig ne szóljon. Érti??

Csak kedélyesen!

A mi az ortografiát illeti, hát arra nézve a következőket mondjuk: Hallottuk mi is hírt egy szerencsétlen embernek, ki csak a maga nevét nem tudta, a másét megtanulta könnyen. De ez a szegény ott volt felügyelet alatt, a hova az Ellenzék küldi azokat, kikkel komoly szót kellene váltania, t. i., Szébenbe. Nos csepp, a maga nevét nem úgy írják, hogy KÖbold. El ne felejtse. Érti?

Most a „Hermanstädter Zeitung” tanítja az „Ellenzék” magyarnyelvre, megmagyarázván

egyik vad táviratát, melyben föltá-büntetés (Flotten-straft) beszél, föltá-büntetés (Flotten-demonstratio) helyett. — Mi ezután is a „Herm. Zeit.”-nak ajánljuk az „Ellenzék” magyarnyelvi póttanfolyamra.

Az „Ellenzék” vékonyodik, szűkül koboldi néző-körében, irván, hogy a „sétatérén a járókelők mind ritkábbakká lesznek... Ősz lett. No ne busuljon, majd itt lesz a tavasz s irhatja aztán, hogy „a sétatérén a járókelők mind vastagabbakká lettek.”

No de Kobold csak: kobold. Kevés benne a szent lélek. Annál több szorult Brády úrba, ki nagypenteki prédikáció-hulladékkal rakja tele az „Ellenzék.” Im a szemfogató, malasztos stílusból: „és most el fognak jöni ti hozzátok a szolgabírák... és elmondandják titektek, hogy sőtét legyen, ha látni akarunkat... De ti mondjátok... nincsen hitetek bennünk, hogy nem féltetek hatalmát...” Oh ellenzéki népek, ha olvasandjátok e fölőzátok küldött sorokat: átkatandjátok, ha akarandjátok, hogy az „Ellenzék”-ben, létszen földi boldogulások mindörökké ámen.

Az „Ellenzék” politikai rovatában „A képviselőház” és „A delegatiók” közé került, hogy Erkel új operát írt. Még megérjük, hogy a zenorovatában fogja tűni a nagy dobót: a hadi költségvetésről, ebben fogja kürtölni, hogy a „jó hazafiakra” ezután: „üldözés, terrorismus, megfélemlítés és mellőzés vár.” A Mizereriákban pedig igen helyesen kobold költeményei fognak napvilágot látni.

Értik??

A „KELET”, magántávirata.

Feladatott Budapesten okt. 4. d. u. 1 ó. 20. p. Megérkezett Kolozsvárra okt. 4. d. u. 2 ó. 30. p.

A pénzügyminiszter betértesztette a jövő évi költségvetést. Bevételek: 184; 636,239 frt. Kiadások: 207;401,620 forintban irányoztatott elő. Deficit 23 millió forint.

Tisza Kálmán belügyminiszter a német színház fellebezését elvetette, helyben hagyván a főváros határozatát.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. okt. 4.

Helyi hírek:

— A kolozsvári felsőbb leányiskola megnyitott!

Nagy és igen díszes közönség gyűlt össze a belmagyarutcai szép házba, melyet Kolozsvár népének közadakozásából, a nőnevelés nagy céljára építettek, tegnap délutól 11 órakor. A felsőbb leányiskola, melyet anyai nemesség buzgalom, fáradszattalan tevékenység hozott létre — tegnap megnyitott.

Az első beszédet Páll Sándor ker. főtanfelügyelő tartotta. Kiváló gondallal készült megnyitóbeszédében utalt arra, hogy nőnevelésünk eddig teljesen el volt hanyagolva, nem volt nyilvános intézet, melyben a leányok magasabb képzése eszközölhetett volna. A kolozsvári felsőbb leányiskola megnyitása által a régi bajok meglesznek szüntetve. S e nemcsak cél elérésében főfaktor a kormány, s ezért nagy köszönetet nyilvánít a vall. és közoktatástügyi miniszternek. A tanügy nevében hálát mond Kolozsvár városának, mely anyagi segélyben részesíti az intézetet, köszönetet mond azon erkölcsi testületeknek, melyek közrehatása folytán volt elérhető a mai ürvendetés nap.]

Ezután De Gerando Antonia kisasszonyhoz fordul, kinek az intézet vezetését jogával és kötelességeivel együtt figyelmébe ajánlja. A gondolatokban gazdag beszéd elmondása után a főtanfelügyelő az ünnepélyt megnyitottan nyilvánítja.

Páll Sándor után Váradi Károly kir. tanfelügyelő szólott. Köszönetet mond a városi hatóságoknak és a kormánynak, melyek egyesített áldozattal megalkották a jó és szépnek e nevelő házat. Ma csak köszönetet — a jövő majd áldást fog mondani. Köszönetet a belvárosi gyermekkert társulatnak, melynek tagjai s elnöke a fáradszattalan Szász Domokos közadakozásból összehordott fillérekből teremteték elő az összeget, melylyel a telek megvételét, s hol az iskola mostani ékességében fölemeltetett. Tan nálunk nélkül időtlen időig lett volna az anynyak keblében élő eszme megvalósítása elhalasztva. Ha minem szólnánk róluk — úgy mond — dicsérrettel, szőlana ez intézet minden köve, melyek mindegyike bizonyágtételt arra nézve, hogy kicsiből is nagyot tehet a jók szövetkezése.

Aztán ajánlja az apák- és anyáknak pártfogására a felsőbb leányiskolát.

Végül Dr. Séchy szólott. Szava — úgy mond — a tisztelet s a köszönet. Tisztelet Kolozsvár városára iránt, mely felállította a felsőbb leányiskolát, a másodikat Magyarországra — önállóbban mint Budapést, mely a kormány impusására szorult. Köszönetet a bizalomért, melylyel őket megtisztelték, midőn az intézet tanáraiul megválasztották. Szól azután az intézet céljairól,

mely nem kenyérkeresetet nyújt a leány-nővendékeknek — de alkalmat, szív és lélek képzésén kívül a magasabb művelődésre. Értzi a feladat nagy és fontos voltát, mely a tantestületre nehezt, a mennyiben ily célok után, új úton indul — de éppen a nemesebb ambíció által sarkalva, megteendének mindent, hogy növendékeiket művelt magyar nők s jó családayakká képezze. Igéri ezt a (jelenlét) melyen meghatott igazgató) de Gerando Antonia, igéri a maga és a tantestület nevében. Beszédre végén értesíti a szülőket, hogy szerdán d. e. az intézet irodájában a felvételre nézve értesítések adatkak.

A polgármester helyettes szavai rekesztették be a szép ünnepélyt, ki pár meleg szóban kívánt sikert az intézet meszeható céljainak megvalósítására.

— Nemzeti színház Szombaton Dandet Alfons „Nábo bja” került színre. Jansoulet Bernád gyermek korában nyomorral küzdött, aztán milliomos lett; s mint ilyen a párisi szédélgők közé jut, egy tönkrement marquis, egy bankér és neje, szingazgató, revolver-zsurnaliszta zsarolják. A nábob dícsvágyó: rendjel szerzésben rászédik, képviselővé választatása megemmisztetik; szerelmével felsül. Aztán vagyonában megtépszva elhatározza hogy haza megy anyával — falura. A szédélgőknek nem leszen semmi bajuk. — A nábob könyezetében egy becsületes ügyvéd is szerepel — siker nélkül. Tiszteséges alak meg egy bankhivatalnok három leányával, kik közül egy a becsületes ügyvédé lesz. — Mind ez elnyújtott párbeszédök által hét képbén van adva. — A darab nagy hatást mint várva volt, nem csinált; szebb is jobb is regényben. — Az előadás meglehető volt. Legtöbb dícséretet érdemel Szacsavai Imre, ki a nábobot személyesíté sikerrel. Több ízben kihivatott. Szentgyörgyi jó Jayeusz volt; Gabányi, Gyenes gondall játszottak Szilágyitól a színházi törvények alapján is megkívánhatjuk hogy más-kor maszkírozza magát. Boér Hermin pedig helyesen cselekszik, ha sokat nem esetenkedik. — A nábobot ma ismétlik.

— Bem-koszorú. A szabadságharc alatt a legtöbbet szenvedett városnak, Nagyenyednek hőlgyei megemlékeztek az erdélyi részek hős védőjéről. A f. hó 17-én leleplezendő Bem-szoborra gyönyörű nagy babér-koszorút készítették, mely városunkban a közepetca egyik kirakában látható volt. A két meter hosszú veres selyem szalagokon e felirat olvasható: Bennem emlékre a nagyenyedi nőktől 1880 oct. 17-én.

— Pálmay Ilka asszonynak kitűnően készült életnagyságú arczképe készült el; a kreon-rajzban készült mű egyik könyvkereskedőnk által közszemlére tétetett, megrendeléseket 10 ftal eszközölhetni.

— Előfizetési felhívást tettünk. Az urbéri birtokrendezés, arányosítást és tagosítást tárgyzó s az erdélyi részekben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-szolnok-, Zarándmegyék és a volt Kővárvidék területre nézve jelenleg érvényben levő törvények és rendeletek gyjtéményére. Az egész munka előfizetési ása 1 ft 50 kr., mely összeget bérmentes levélben vagy postautalvánnyal folyó hó 25-ig szerzőhöz Horváth Kálmán kolozsvári k. törv. bír.ához küldendő.

— Tűz. Tegnap este 6 óra után a felső-szénutca felett kinyulórén cseh haszonbérlek tulajdonát képezett szénaboglyák gyúltak meg. A haragok lárájára által felvert nép ezerivel tödült végig a muzeum utcáig. Egész csoda, hogy a tűzoltók robozó szekeret el nem gázoltak valakit, a muzeumi utca torkolatánál, hol élére állott az ember.

— Az orsz. borászati kormánybiztos t. f. sept. 23-án 931 sz. a. kelt körlevelével a következőket juttatja a hazai termelők és a szőlőköviteleiről ajánlkozó ügynők, valamint a külföldi vállalkozók tudomására. A szőlőköviteleiről a nagyobb borművek vidékeken országsszerte élénk hajlandóság mutatkozik, a pezsgő, fehér és vörös bor-szítésre alkalmas szőlőnek ára métermázsánként átlag 12—15 ftban állapítottat meg; a küldemény első sorban a helyszínen való csomagolás költségei terhelik, melyek métermázsánként 1 ft. 50 krra ragnak: a vasuti szállítási díjra nézve az osztrák és magyar államvasutak részéről kedvezmény-tarifák léptettek életbe s az ily küldemények gyorsszállítmánya képpen kezelteknek, ha a szállítvány legalább 5000 kilogr. súlyt tesz, a különböző szőlőfajok szállítására a határidő szeptember 10-től legfeljebb november 1-ig terjed, a veres szőlők érettségéről a szállítók kezesekedik; a borkészítést re való szőlő szállításra legezelszerűbbek a mintegy 50 kilogr. tartalmú fa-ládák, melyek deszkái közt házagok hagyandók s fedél helyett tül-szövettel szegezendők le, hogy a légnékszabba, járasa legyen; a szőlő hibátlan megérkezéseért a vevő vagy a szállító czég felelős, a fizetési módzatok az eladó és vevő közötti egyezmény tárgyát képezik. Bővebb felvilágosítást nyújt a kereskedelmi és iparkamara Kolozsvárt, októbrn 2-án 1880.

— Felhívom mindazon egyetemi hallgató urakat, kik jelen tanévben a tud. egyetemi körben részbeni vagy egész tagsági díj elengedésben résztlnni óhajtják, miszerint kellően felszerelt, s a választmányhoz intézett kérvénytel-

ket hozzám nyújtás be. Kolozsvárt, 1880. október 2-án, a választmány nevében: Klimes Károly írótkár.

— Szabó pirotechnikuskak tegnap este a sétatéri taván tartott tűzijátékát kis közönség nézte végig. A mutatványok szépen sikerültek.

Hazai hírek

— Az ó-budai ásátások mind nagyobb kiterjedésben folytattak. Kivettek a tulajdonosoktól 13 parcella földet 3 esztendőre bérbe, hogy azt minden irányba átkutathassák. Terület az amfiteatrunkak 47 hold. Az eddig ismeretek közül csak az aostai nagyobb ennél, mely 50 holdat tesz. Régiségeket nem találak, mindössze néhány érmet Gordianus csász. idejéből, s vas darabokat. A kormány az ásástást bőkezűen támogatja.

Ferenoz József unitárius püspök mint marosvásárhelyi levelezőnk írja — hivatalos kőrutájában szombaton, október hó 2-án érkezett a székelyfővárosba, hol a hatóság által ünnepélyesen fogadtatt. Az időhözna a j t a i m i h á l y köztisztletben álló polgármester (róm. kath. egyházi gondnok) fogda üdvözlő beszéddel a melyre a püspök ur meghatottsággal válaszolt. Ily szép fogadtatásra nem volt — ugymond — elkészülve, mert ő. első sorban, pap: szerénység és alázatosnak kell lennie, mint lelkesnek, inkább a lelkére, mint külvilágra kell hatnia; mert másoknak is megadja a világ a maga elismerését jól esik, hogy ezt szentgye háztól nem tagadják meg, a más valláson levők a kikével küllömben közös az unitárius vallás s annyiban, a menyiben a vallásnak is alapja a szeretet, a mely tege boldoggá, hatalmassá a székelyfőváros lako valláskülömbőség nélkül egyaránt. Szavait a megjelentek éljenzéssel fogadtak Vasárnap a református templombarróid de fenkölt szellemű egyházi szonokratot tarott a püspök ur. Isteni tiszteltet: re bangett reddeztetett tiszteltet. a városán nemzeti tricolor long. (s.)

KÖZGAZDASÁG.

Franciaország bor- és gyümölcsbortermelését 1879-ben a szüret befejeztével 30 s fél millió hektoliterre becsülték, azonban utólag kiderült, hogy egy hatod részszel túlbecsülték mert az összesbortermés nem ment többre 25.770,000 hektoliternél, ami 23 millióval kevesbb az 1878-iki termésnél és 29.535,000 hektoliterrel kevesebb, mint az 1869—1878. évek átlagos termése. A termésnek ez óriási esőkkenését azon sok csapás okozta, melyek ezen évi folyamában a szőlőket állandón sújtották, mint a phyloxera, az oidium, továbbá a nyári nedves időjárás, mely a szőlők kifejlődését akadályozta, és sok helyen a szeptemberi és októberi-fagyok, melyek a szőlőket nem hagyták megérni. Az északielőti departementokban alig nyerték tized részét az előző évi termésnek, a Charente-ban és a középső részekben csak mintegy harmad részét. Azzal vigasztalják magukat Franciaországban, hogy már az oidium első fellépte alkalmával 1853—1856 években 22, 21, 15 és 10 millió hektoliter veszteség mutatkozott a szüretben, s remélik, hogy aobb termésű országokból elég bort fognak behozni az ország direkt és indirekt szükségletének jedezésére. Ausztria-Magyarországot illetőleg a tyárakozás, úgy látszik, teljesülni fog. Mig ugyanis az 1879-ik év első felében 252,403 mázsa bor vitetett ki hordóiban Ausztria-Magyarországból, addig a folyó év első felében 452,980 métermázsát tett a kivitel, mely gyors emelkedését első sorban kétségen kívül Franciaország rossz termésének köszönhetni. Emilitésre méltó, hogy Franciaország szőlőterülete, mely 1878-ban 2.241,477 hektár volt, csak 1879-ben 54,512 hektárral, 1874 óta pedig 150,000 hektárral kisebbedett. A gyümölcsbortermés, mely Franciaországban nagy jelentőségt, szintén rozslú tött ki a mult évben, a menyiben csak 7.737,800 hektoliter volt, míg az utóbbi tíz év átlagos termése 10.881,500 az 1878-iki termés pedig 11.935,750 hektoliter volt.

A keleti marhavész állásáról szeptember hó 22 től szeptember hó 30-ig kiadott értesítés szerint Magyarország Somogy megye nagy-atádi járásban, Vizvár községhez tartozó Jama nevű pusztán, hol a keleti marhavész kiittott szeptember 11-ike óta újabb betegedési eset elő nem fordult. Horvát-Szlavonországban marhavész uralg a károlyvárosi alispánság területén a Stubicza és Moosle közt eltrülő Kokosieze nevű legelő marhaállományában, valamint a belovári alispánság területén Sesceto és Grubisnepolje községben. a károlyvárosi alispánság területén, Kokosieze községben, a juhok közt megszünt a vész. A horvát-szlavon határőrvidéken marhavész uralg az ogulin szluini kerület Ogulin, Komcsaratz, a rakoviczai kerület Brezovacz és az új-gradiskai kerület Macskovacz és Sisicze községében. — Fiume és vidéke teljesen vészmentes.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal)

Ervényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeali irány.

Állomások		Gyors- vonat		Személy- vonat		Teher- vonat		Állomások		Gyors- vonat		Személy- vonat		Teher- vonat	
		2. sz.		4. sz.		42. sz.				2. sz.		4. sz.		42. sz.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc
Budapest	Elind.	10	05	6	55	6	05	Karácsonfalva	"	—	—	2	35	1	28
Czegléd	"	11	33	10	20	9	15	Balázsfalva	"	10	08	2	50	2	01
Püspök-Ladány.	"	1	51	2	22	1	56	Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	2	28
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3	16	4	30	5	25	Mikeszása	"	—	—	3	23	2	59
Nagy-Várad	Elind.	3	21	5	10	6	30	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	10	41	3	41	3	28
Várad-Velenceze	"	—	—	5	19	6	43	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	48	3	51	3	52
Fugyi-Vásárhely	"	—	—	5	30	7	05	Medgyes	"	11	02	4	11	4	37
Mező-Telegd	"	3	52	5	52	8	00	Eczel	"	—	—	4	30	5	08
Elesd	"	—	—	6	10	9	03	Erzsébetváros	"	11	24	4	44	6	00
Rév	"	4	27	6	34	10	00	Dános	"	—	—	5	04	6	39
Csucsá (Vendéglő)	"	5	24	7	38	12	20	Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	11	51	5	22	7	09
Bánffy-Hunyad	"	5	57	8	15	2	00	Segesvár	Elind.	12	11	5	32	—	—
Sztána	"	—	—	8	36	2	34	Héjasfalva	"	12	26	5	50	—	—
Egeres	"	—	—	9	00	3	20	Erked	"	—	—	6	28	—	—
Magyar-Gorbó	"	—	—	9	14	3	42	Bene	"	—	—	6	50	—	—
Magyar-Nádas	"	—	—	9	30	4	20	Kacza	"	—	—	7	11	—	—
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7	04	9	50	4	52	Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	—	—
Kolozsvár	Elind.	7	14	10	14	5	20	Alsó-Rákos	"	—	—	7	56	—	—
Apahida	"	—	—	10	36	6	00	Agostonfalva	"	2	04	8	18	—	—
Kolozs-Kara	"	—	—	10	47	6	18	Kőpecz	"	—	—	8	26	—	—
Virágosvölgy	"	—	—	11	28	7	26	Apácza	"	2	24	8	51	—	—
Gy. éres	"	8	26	12	04	8	49	Mogyoros	"	—	—	9	04	—	—
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	47	12	38	9	41	Földvár	"	2	44	9	23	—	—
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	50	12	48	9	30	Botfalu	"	—	—	9	40	—	—
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	9	42	Brassó	"	3	25	10	12	—	—
Felvincz	"	—	—	1	03	10	00	Derecske-Hétfalu	"	—	—	10	31	—	—
Nagy-Enyed	"	9	16	1	27	11	00	Tömös	"	4	03	11	07	—	—
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9	32	1	47	11	35	Predeal	Erkez.	4	28	11	39	—	—
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	39	2	07	12	34	Bukarest	"	10	35	9	00	—	—

Kocsárd—marosvásárhely

Állomások		Vegy. von. 112. sz.		Vegy. v. 116. sz.	
		Minden nap		Minden nap	
		óra	perc	óra	perc
Kocsárd (vend.)	Ind.	9	10	4	00
Kecze	"	9	46	4	36
Maros-Ludas	"	10	18	5	08
Maros-Bogát	"	10	29	5	19
Csapó-Radnóth	"	11	13	6	05
Nyárádtó	"	12	02	6	54
M.-Vásárhely	Erk.	12	26	7	18

Tövis—gyulafehérvár

Állomások		Vegy. von. 212. sz.		Vegy. v. 214. sz.	
		Minden nap		Minden nap	
		óra	perc	óra	perc
Tövis (vendéglő)	Ind.	2	39	8	20
Gyulafehérvár (v.)	Erk.	3	11	9	10
Gyulafehérvár (v.)	Ind.	3	26	—	—
Arad	Erk.	11	50	—	—

Kapus—nagy-szeben

Állomások		Vegy. v. 312. sz.		Vegy. v. 316. sz.	
		Minden nap		Minden nap	
		óra	perc	óra	perc
Kapus (vendéglő)	"	11	10	4	25
Nagy-Selyk	"	11	49	5	02
Ladamos	"	12	34	5	45
Vizakna	"	1	14	6	23
Nagy-Szeben	Erk.	1	41	6	50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percéig számított éjjeli időt jelentik.

Kittintetve
a
párisi-
bécsi-
szegedi-

Ferenczi Ignác

elsőnek elősmert és legnagyobb
cipő-üzlete.

Főter 26 sz. Dr. Hincz György gyógyszer-
tára mellett.

kecskeméti-
sz.-fehérvári-
és
deési
kiállításokon.

Urak, nők és gyermekek részére kiváló saját készítményeim;
versenyképesek bármely világvárosával csinoság és tartósság

**Nagy
választék.**

bátor
vagyok
a hazai
ipar
pártolását
kérni

(24)

14—*

Ferenczi Ignác,

100 kilo „hydr. vízhatlan mész 3 frt 75,
100 „ valódi portlandi cement 6 frt 50.

Található készpénz fizetés mellett Kolozsvárrt

BOKROS ÁDÁM

(258) vas- és fűszerkereskedésében. 19—*

Eladó csertölgy.

Üzveggy Márton Istvánné tulajdonát képező, (a
Mező-Záh—Mező-Sályi utvonallal mellett) és csertölgy erdő-
ből több száz fa áruba becsátatott. Venni szándékozók ér-
tekezhetnek személyesen vagy levélben a tulajdonosnővel
Mező-Sályiba, u. p. Mező-Záh.
(399) 2—3

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvárrt.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy jelenlegi
gépgyáram az újabbkori igényeknek megfelelőleg, segéd-gépekkel el-
van látva és így elvállal bármely külföldi gyártmányú gépeket kijavi-
tásra a legpontosabb kiszolgáltatás és igen jutányos árak mellett, neve-
zetesen:

gépeket, gőzcséplőgépeket gőzsi-
vattyukat, kút- és malom-szerke-
zeteket és bármely tizedes vagy
más rendszerű mérlegeket,

Készletet tartok saját gyártmányaimból, nevezetesen:

vasekékből, eketaligákból, kézi cséplőgépekből, ros-
tákból, kukorica morzsolókból, szecska és repavágók-
ból és egyéb gépekből,

melyeket jutányos árak mellett a t. ez. közönség becses figyelmébe aján-
lani bátor vagyok.
(28) 44—52

SIMONFFI ISTVÁN,

gazdasági gépész és gépgyáros.

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvárrt.

Böckel Károly,

diszkrét esztergályos
Kolozsvárrt.

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe, a már 30 éve fennálló, s több
kiállításon díszokmánnal és éremmel kitüntetett esztergályos üzletét, hol
minden e szakmába vágó megrendelések fűlvallatnak.
(316) 5—*

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárrt.

Bor-sajtók

Rauschenbach-félek, rúdáttagtellel,

szőlő-zúzó, szőlő
nyomó zsákok,
eredeti Mayer-féle
Trieurók, kon-
koly, búkköny és
zab választó szer-
kezzettel, Baker-
féle szelelő, vá-
lasztó és üszög-
tisztító rosták,
eredeti angol
könnyű három
barázdás ekék
(Jefferies szaba-
dalma) szecska
és repa-vágók,
america
csőves
tengeri

darálógép
„Little Giant”
(mely a csut-
kát a tengeri-
vel együtt ki-
vanság szerinti
finomságban da-
rálja a legjobb
takarmányá, egy
lőerőre járgány
nélkül hajtható)

**Gyári
ÁRON**

kaphatók:

Tauffer Ferencz kereskedésében,
Kolozsvárrt.

SZÉKY MIKLÓS

gyógyszertárban Kolozsvárrt egyedüli nagy

gyógy-különlegességek

Raktára a finomabb gyógyszerészet és illatászat
köréből.

Glycerin-Iris viz, a legjobb bőr- s arcztisztító szer, azonkívül hogy
az arcnak fiatal úde frissességét megőrzi, különösen hatályos
széplő s bőrkütfések (pattanások) ellen. 1 üveg 80 kr.

Salicyl fogpor, a legjobb s egész s egész fogtisztító szer, a fogakat,
fehéreké teszi s azokat megóvjá a rothadástól. Egy doboz 50
krajczár.

Eau de Marseille, kintő schw. izi szájviz a fogíny erősítésére s a
száj tisztán és épen tartására. Egy üveg 50 kr.

Orientine hajfestő szer, teljesen ártalmatlan s határozott biztos
hatású, melylyel a hajnak tet-zés sz. rinti szín árnyalatot, vi-
lágos barna ol sötét feketéig adhatni Nr. I. és Nr. II. üvegnek
ára magyar és német hasznalati utasítással 1 frt 70 kr.

Központi raktára Brandt Richard gyógyszerész Schweiczi
labdacsinak.

E labdacsinok felrisszítik a gyomrot és a lusta vért, a feles meny-
nyiségű epét, nyókot és savat citávolítják, s ez által kiválólag hat
bűskomorság, puffadás, gyomor- és fejtájás rástokról, étvágyhiány,
emésztetlenség, aranyór stb. ellen. Egy doboz 25 kr.

**Nagy raktár illatszert, mozdó-
gyógy- s illatos szappanyokból.**
(214) 17—*